

Bevarandeplan för Natura 2000-området Helge å SE0420307

Helge å, Foto: Kristian Nilsson

Grunduppgifter om Helge å

Län:	Skåne
Kommun:	Kristianstad kommun
Läge :	Från södra delen av Hammarsjön till Hanöbukten
Markägare :	Enskilda
Areal :	112,2 hektar
Skyddsform:	Miljöstöd, strandskydd
Bakgrund:	pSCI beslutat av Regeringen 2002-01. SCI fastställt av EU-kommissionen 2004-12. SAC fastställt av Regeringen 2011-03. Bevarandeplan fastställd & kungjord av Länsstyrelsen Skåne 2017-12-21 respektive 2017-12-22.
Reviderad:	2017-08

Vad betyder Natura 2000?

EU bygger ett nätverk av områden med skyddsvärd natur som kallas Natura 2000. Syftet är att EU:s medlemsländer ska ta ett gemensamt ansvar för att bevara arter och naturtyper som förekommer i Europa. Natura 2000 har tillkommit med stöd av två EG-direktiv; Fågeldirektivet (EU-rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009) om bevarande av vilda fåglar och Habitatdirektivet (EU-rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992) om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter senast ändrat genom direktiv 2006/105/EG. Nätverket byggs upp av områden som föreslås av regeringen och som antas av kommissionen. Direktiven har sin grund i Bernkonventionen som var först med att rättsligt skydda arter och deras livsmiljöer i Europa. EU-direktiven bygger på nya kunskaper och inför principen att bevara naturtyper för deras egen skull och inte enbart för att de utgör hemvist för vissa arter. Habitat- och fågeldirektivet är EU:s bidrag till bevarandet av den biologiska mångfalden så som det lades fast i Konventionen om biologisk mångfald i Rio 1992.

Sverige har ett särskilt ansvar för att skydda och vårda de områden som är föreslagna att ingå eller som ingår i Natura 2000 och detta regleras i den svenska lagstiftningen i Miljöbalken med tillhörande Förordning om områdesskydd m m. Det innebär att åtgärder som kan inverka negativt på bevarandestatus för preciserade habitat eller arter inom Natura 2000-området kräver tillstånd enligt miljöbalken med tillhörande förordningar.

Vad är en bevarandeplan?

Till varje Natura 2000-område ska det finnas en bevarandeplan. Den ger en beskrivning av området och dess naturvärden och vilken skötsel som behövs för att dessa naturvärden ska finnas kvar långsiktigt. Bevarandeplanen innehåller också en beskrivning av vilka verksamheter och åtgärder som kan hota de arter och livsmiljöer som ska skyddas i Natura 2000-området. Bevarandeplanen innehåller viktig information som används som underlag vid samråd och tillståndsprövningar av verksamheter och åtgärder inom Natura 2000-området.

I bevarandeplanen redovisas gränser, naturtyper och arter enligt bästa tillgängliga kunskap. I de fall där ny kunskap har tillkommit, har Länsstyrelsen för avsikt att föreslå dessa ändringar till regeringen när nästa tillfälle ges. Vid förvaltning och tillståndsprövning utgår man ifrån i verkligheten förekommande naturtyper, varför det är nödvändigt att bevarandeplanerna redovisar dessa, även om de inte har hunnit beslutas av regeringen.

Vad är bevarandestatus?

Natura 2000 innebär att alla EU-länder ska vidta åtgärder för att naturtyper och arter som utpekats ska ha *gynnsam bevarandestatus*. Det innebär att man ska försäkra sig om att de utpekade naturtyperna och arterna finns kvar långsiktigt i Europa. För en naturtyp kan *gynnsam bevarandestatus* innebära att man bevarar de strukturer och funktioner som finns i naturtypen och att de arter som är typiska för naturtypen finns kvar i livskraftiga populationer. För en art innebär *gynnsam bevarandestatus* att arten finns i livskraftiga populationer och att förekomsten

av dess livsmiljö är tillräcklig. I bevarandeplanen anses fullgod bevarandestatus vara densamma som gynnsam.

Viktigt att tänka på

För att inte skada Natura 2000 områdets naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000 område. Detta gäller oavsett om ingreppet sker inom eller utanför ett Natura 2000-område. Alla som planerar att utföra en åtgärd som man tror kan påverka ett områdes naturvärden ska på ett tidigt stadium kontakta Länsstyrelsen. Det underlättar eventuell tillståndsprövning som Länsstyrelsen ska göra. När det gäller åtgärder på skogsmark ska istället Skogsstyrelsen kontaktas. Bevarandeplanen för ett Natura 2000-område kan revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningarna förändras. När bevarandeplanen förändras medför det att den måste fastställas på nytt. Då ges markägare och andra berörda möjlighet att lämna synpunkter. Vid tillståndsprövning är det viktigt att utnyttja den nya kunskapen som finns i reviderade bevarandeplaner även innan dessa planer har beslutats.

Mer information om Natura 2000

Länsstyrelsens hemsida: www.lansstyrelsen.se/skane/N2000 eller
telefon 010-224 10 00

Naturvårdsverkets hemsida: www.naturvardsverket.se

Innehållsförteckning

ÖVERSIKTSKARTA.....	5
OMRÅDESBESKRIVNING.....	6
INGÅENDE NATURTYPER OCH ARTER ENLIGT NATURA 2000.....	8
Bevarandesyfte och prioriterade bevarandevärden.....	8
Bevarandemål.....	9
Beskrivning av naturtyper och arter och deras bevarandestatus.....	10
Naturtyper.....	10
Natura 2000 – arter.....	11
HOTBILD – VAD KAN PÅVERKA NATURA 2000-OMRÅDET NEGATIVT?.....	13
SKYDD OCH BEVARANDEÅTGÄRDER.....	14
Skydd och reglering.....	15
Prioriterade bevarandeåtgärder.....	16
Restaureringsåtgärder.....	16
Löpande skötsel.....	16
Uppföljning.....	17
REFERENSER.....	17
BILAGOR.....	17
Bilaga 1, Karta med naturtyper enligt Natura 2000.....	18
Bilaga 2, Naturtypskoder för kartan.....	23
Bilaga 3, Rödlistade och hotade arter i Natura 2000-naturtyperna.....	24

Översiktskarta

Områdesbeskrivning

Helge å som är Skånes största vattendrag, ingår i flera Natura 2000-områden, men den längsta sträckan finns representerad i åns nedre del som ligger i Åhustrakten och heter just Helge å. Ån mynnar ut i Hanöbukten. Området ingår i ett komplex av delvis öppna delvis igenvuxna strandområden längs Helgeån och Vramsån som utgörs av hävdade betes- och slåtterängar, ohävdade högröts-, starr- och bladvassdominerade marker med omfattande inslag av videstrandsnår samt av aldominerade strandskogar. De igenväxta delarna domineras av en allt tätare bladvass.

Helge åns Natura 2000-område består till över 80 % av vattendraget och resterande utgörs av fuktiga våtmarker med betesmark och svämlövskog. Helge åns i huvudsak oreglerade vattenregim medför att ängsmarkerna och strandskogar regelbundet översvämmas under vinterhalvåret. Under sommartid så översvämmas ån regelmässigt när det är högt vattenstånd i havet. Saltvatten tränger regelbundet in ända upp till Hammarsjön under sommartid, när flödet är litet och havsvattenståndet är lågt. Markägarna brukar få stänga av bevattningen åtminstone fem gånger/sommar för att undvika saltvatten på grödorna. Anledningen till att det blir så här är att det tyngre havsvattnet trycks upp på åbotten i riktning mot Hammarsjön, medan det lättare sötvattnet rinner ovanpå i riktning mot havet.

Våtmarkerna har tydliga spår av gammal hävd och kulturpåverkan. Helge ån blev redan under förhistorisk tid en viktig förbindelseled.

Ån är Skånes största vattendrag med ett avrinningsområde på hela 4725 km².

Avrinningsområdet består av 56 % skog, 17 % åker, 5 % betesmark, 5 % vattenyta samt 17 % övrig mark. Skogsmarkerna är koncentrerade till avrinningsområdets norra del och avlöses av ett slättlandskap i söder med huvudsakligen jordbruksmark.

Ån har sina källflöden i det myrrika urbergsområdet på sydsvenska höglandet, i trakten av Rydaholm i Jönköpings län och sjön Femlingen i Kronobergs län. Ån flyter 35 km genom Kristianstad kommun och passerar på sin väg mot Hanöbukten två grunda sjöar som hyser höga naturvärden och ingår i Natura 2000 nätverket, Araslövssjön och Hammarsjön.

Våtmarksområdet från Torsebro i nordväst ända ned till utloppet i havet i sydost omfattas av Ramsar konventionen och är upptaget som ett våtmarksområde i Sverige av internationell betydelse. Det internationellt kända Kristianstad vattenrike som har status som biosfärområde av UNESCO definieras vidare geografiskt som just Helge åns avrinningsområde inom Kristianstads kommun. Förutom naturvärdena är Helge å även historiskt intressant och har sedan länge varit en viktig farled i området, utloppet i havet var tidigt en naturlig knutpunkt för utbyte av varor och internationell handel bedrevs här redan runt 1000-talet.

Biologiskt är Helge å-området unikt och otroligt artrikt. 38 olika fiskarter har noterats i ån, varav fem är havslevande som vandrat upp i ån (t.ex torsk, sandskädda och skrubbskädda). Några arter har försvunnit och sedan återintroducerats. Antal fiskarter som frekvent återfinns i systemet är 30-32 stycken. Några exempel på återintroducerade arter är malen (*Silur glanis*) och den lokala laxstammen (*Salmo salar*) som båda försvann på 1960-talet genom miljöpåverkan, utsläpp och dammbyggnader. 11 stycken fullvuxna malar från andra malförande vatten (Båven,

Emån och Möckeln) sattes ut 1999 mellan Torsebro och Helge ås mynning (söder om Kavrö bro). Fler utsättningar gjordes 2011-2012 då sammanlagt 92 malar sattes ut. Naturlig reproduktion har nu konstaterats under flera, efter varandra följande år. Ytterligare utsättning av småmalar har skett längre norrut. Det pågår också en omfattande satsning på att återinföra självreproducerande lax i Helge å-systemet. Stora lekrområden har genom detta projekt blivit tillgängliga i flera biflöden och fiskvägen vid kraftverket i Torsebro har öppnats upp för de fiskarter som är tillräckligt starka och snabbsimmande dvs större lax och öring och ytterligare tre fiskvägar har byggts. För återinförandet har laxengel från Mörrumsbeståndet satts ut. Längs delar av stränderna växer skyddsvärd sumpskog med god tillgång på död ved som ger insekts- och fågellivet fina förutsättningar. Tidigare höst- och vintervandrade årligen både havslevande lax och öring upp genom Helge å för lek i uppströms liggande vatten. På motsvarande sätt skedde en utvandring av smolt genom å- och sjösystemen under våren.

Vattenrika åar är ängarna längs Helge å en viktig insektslokal. En stor mängd av dessa insekter blir föda för födosökande fågel som olika svalor och andra insektsätande fåglar.

Kärnområdet ur naturvårdssynpunkt utgörs av de nedre delarna av Helge å med biflödena Vramsån och Mjöån samt omgivande våtmarker. Här rinner Helge å långsamt fram över slätten. I detta område med stort inslag av jordbruksmark och kalkrika jordarter är alkaliniteten (vattnets förmåga att buffra och därigenom motstå försurning) god medan denna förmåga är mycket sämre i de skogs- och myrrika norra delarna av avrinningsområdet. I norr förekommer dessutom mycket höga halter av organiska ämnen (humus) från skogs- och myrmark som frigörs vid skogsbruk och torvtäkt och gör vattnet starkt färgat. Detta bekymmer är mindre i de södra delarna men här är närsaltsbelastningen, med avseende på kväve och fosfor, från jordbruksmark och kommunala avloppsanläggningar istället betydande. Både tillförseln av humus och tillförseln av närsalter är syrekrävande för systemet och ger ett sämre ljusklimat i ån vilket påverkar många organismer negativt.

Åns beteckningar i VISS: SE619440-140096, SE619603-139926, SE619732-139861, SE619960-139954 och SE620276-140087

En närmare beskrivning av naturtyper och arter finns under rubriken Beskrivning av naturtyper och arter.

Ingående naturtyper och arter enligt Natura 2000

Områdets naturtyper (se tabell 1 och bilaga 1) konstaterades vid fältbesök.

Tabell 1. Helge åns naturtyper med arealer och Natura 2000-arter. Natura 2000-koder inom parentes. Naturtyperna indelas i fullgod bevarandestatus (gynnsam bevarandestatus) där alla kriterierna för areal, ekologisk struktur och funktion samt för typiska arter är uppfyllda. I en icke fullgod naturtyp uppfylls definitionen för naturtyp men det kan saknas delar av ekologisk struktur och funktion eller typiska arter. Utvecklingsmarker kan inte definieras som en naturtyp idag men kan omföras till någon naturtyp med aktiva åtgärder eller med naturlig förändring efter lång tid.

Naturtyp	Areal (ha) med bedömd bevarandestatus		
	Fullgod	Icke fullgod	Totalt
*Boreala strandängar av Östersjötyp (1630)	1,0		1,0
Vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor (3260)		90,3	90,4
Δ Fuktängar med blåttåtel eller starr (6410)		0,17	0,17
Δ*Alluviala lövskogar med <i>Alnus glutinosa</i> eller <i>Fraxinus excelsior</i> (91E0, 9750)	0,68	6,0	6,7
Total areal naturtyper:		98,3	
Total områdesareal:		112,2	
Arter			
Lax, <i>Salmo salar</i> (1106)		Icke fullgod	
Utter, <i>Lutra lutra</i> (1355)		Icke fullgod	
Tjockskalig målarmussla, <i>Unio crassus</i> (1032)		Icke fullgod	
*prioriterad naturtyp enligt Natura 2000			
Δ kunskapsbrist finns om naturtypen			

Bevarandesyfte och prioriterade bevarandevärden

Det övergripande bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EU:s Art- och habitatdirektiv.

För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de fåglar, naturtyper, Natura 2000-arter och typiska arter som utgjort grund för utpekandet av området. Genom att ha gynnsamt tillstånd bidrar Natura 2000-området till att skapa eller upprätthålla en gynnsam bevarandestatus på biogeografisk nivå.

De prioriterade bevarandevärdena är naturtyperna mindre vattendrag (3260) och Natura 2000-arterna utter, lax och tjockskalig målarmussla samt de arter som är unika för Skåne, Norden resp. Sverige; jättemöja gullstånds och sydmaskros.

Motivering:

Natura 2000-området Helge å utgör ett internationellt betydelsefullt vattendrag med stora årliga vattenståndsförändringar som innebär att ån och angränsande sumpskogar, kärr och betesmarker hyser stora biologiska värden. Vattensystemet karaktäriseras av långgrunda stränder som tidvis översvämmas.

Helge å utgör en av de trettio mest skyddsvärda våtmarkerna i Sverige och är ett RAMSAR-område. Den rödlistade arten gullstånds har sina huvudsakliga växtplatser i Norden utmed Helge åns nedre lopp. Jättemöja finns bara på några få platser i Skåne. Sydmaskros har sin enda lokal i Sverige.

Bevarandemål

Arealen av Mindre Vattendrag (3260) ska vara minst 90,4 hektar. Arealen av Boreala strandängar av Östersjötyp (1630) ska vara minst 1,0 ha.

Arealen av Fuktängar med blåtätel eller starr (6410) ska vara minst 0,17 ha.

Arealen av Alluviala lövskogar med *Almus glutinosa* eller *Fraxinus excelsior* (91E0, 9750) ska vara minst 6,7 ha.

Det ska finnas en naturliknande hydrologisk regim och det ska finnas sel, meandersträckor, kvillar, forsar och fall, erosionspartier, branter, sedimentation. Det ska finnas en naturliknande vattenståndsvariation som skapar en variation av strandmiljöer med hög biologisk mångfald. Den hydrologiska regimen ska motsvara hög status med avseende på flödets förändringstakt samt vattenståndets förändringstakt enligt HVMFS 2013:19.

Strandzonen ska präglas av en återkommande störning i strandzonen med periodvis blottlagda stränder och en årlig kortskottsvegetation (t ex vågerosion, bete etc). Det ska finnas sträckor som präglas av erosion och sedimentation (meandring) som skapar blottlagd jord/strandzon och strandbrinkar. Det ska finnas effektiva passager för djur, växter, sediment och organiskt material till anslutande vattensystem och svämplan. Vattenkvaliteten ska vara god.

Syrgashalten ska vara god. Försurning ska inte förekomma. Artsammansättningen ska domineras av näringskrävande arter där långskotts- och slingerväxter förekommer rikligt.

Vegetationen i strandzonen är varierad och har inslag av örter. Det ska finnas sand- eller grusbotten av glacifluvialt ursprung. Vattendraget ska vara naturligt eller naturliknande med avseende på rätning och rensning samt innehålla naturliga strukturer. Det ska finnas en funktionell buffertzona i anslutning till vattendraget.

Typiska arter ska förekomma rikligt. De typiska arterna för vattendrag (3260) är tjockskalig målarmussla, grönling och sandkryppare. De typiska arterna för havsstrandäng (1630) är gulkämpar, kärrsälting, plattsäv och smultronklöver. De typiska arterna för fuktängen (6410) är blodrot, ängsskallra, gökblomster, darrgräs, ängsvädd och kärrsälting. De typiska arterna i svåmlövskogen (91E0) är strutbräken och mindre hackspett.

Natura 2000-arterna lax, utter och tjockskalig målarmussla ska finnas i livskraftiga populationer i området.

Framtida uppföljning av planen kan medföra att nuvarande bevarandemål ändras och att nya mål läggs till.

Beskrivning av naturtyper och arter och deras bevarandestatus

Naturtyper

Mindre vattendrag (3260)

Natura 2000 området Helgeå kantas av en varierad miljö med vassbälten, busksnår, naturliga betesmarker, slätterängar och sumpskog som gynnar den biologiska mångfalden. Vattnets medeldjup och maxdjup är 0,5-1 m. År 2016 var samtliga uppmätta pH-värden 6,0 eller högre på lokalerna som ingår i vattenrecipientkontrollen, tidigare har pH:et varit lägre. Surhetsindexet ACID visade alkaliska förhållanden, vilket innebär att årsmedelvärdet för pH bör ligga över 7,3. Buffringsförmågan mot alkalinitet d.v.s åns förmåga att motstå surt nedfall, är mycket god här i södra Sveriges avrinningsområde. Kalkningsinsatser utförs i flera områden.

Vattenföringen i Helgeån nedströms Hammarsjön år 2016 var 37 m³/s, vilket är lägre än medelvattenföringen (43m³/s) åren tidigare. Vattnet är syrerikt men starkt grumligt.

Kiselalgsarter inom släktet *Staurosira*, som framför allt finns i måttligt näringsrika miljöer, är mer eller mindre vanlig i ån här. Andelen missbildade kiselalgsskal 2014 pekade på en svag påverkan av bekämpningsmedel, metaller eller liknande. År 2015-2016 var andelen lägre (ingen/obetydlig påverkan).

Fosforhalten var högre i jordbruksbygderna än i skogs- eller mellanbygden. Reningsverken bidrar olika mycket med fosfor beroende på dess effektivitet och utsläppsvolymer. Den huvudsakliga källan var dock läckage från åkermark. Totalfosforhalten är hög i ån men totalkvävehalten är mycket hög, liksom TOC. TOC betyder totalt organiskt kol, värdet ger information om halten av organiska ämnen. Ett högt värde innebär en syretäring varvid vattnets syrehalt förbrukas. För att minska utsläppen av kväve och fosfor kan kantzoner och våtmarker anläggas i anslutning till vattendraget.

Vattenståndsfluktuationerna är stora (upp till 1.4 m) och strandängarna översvämmas regelbundet vilket är en viktig förutsättning för det rika fågellivet. I denna inramning flyter ån fram med ansenlig bredd. I lugnare partier och vikar finns en del flytbladsväxter men annars karakteriseras vegetationen av vass och säv längs stränderna. Arter som jättemöja, nordnäckros, rödlånke, svärdsilja, sydnäckros, vit näckros och forsossa finns i ån. Den rödlistade arten gullstånds växer i anslutning till ån.

Jättemöja och gullstånds är unika och de finns bara på några platser i Skåne. Sydmaskros har sin enda lokal i Sverige här.

Fiskar som lax, sandkrypare, grönlång och lake förekommer.

Fåglar av skäggmes, småfläckig sumphöna, storspov, rödspov, flodsångare, fältpiplärka, ängspioplärka och årta finns i anknytning till ån. Både kungsfiskaren och fiskgjusen använder Helgeån under födosök. Då de är beroende av synen för att fiska, är en alltför kraftig grumling av vattnet ett hot. Kungsfiskaren behöver dessutom rotvärtor i anslutning till vattnet i lugnflytande vattenmiljöer för häckning.

Strandpadda och grön mosaikslända finns också.

Vattendraget har icke fullgod bevarandestatus för att kvävehalt och TOC är mycket höga och vattnet är grumligt.

Fuktäng (6410)

Några mindre områden med fuktäng (6410) finns i de södra delarna av området. Arter som blodrot, kråkvicker, ängsskallra, gökblomster, veketåg, darrgräs, ängsvädd, kärresälting och tiggarranunkel finns på dessa våta-fuktiga marker. Fåglar som årta, enkelbeckasin, storspov och småfläckig sumphöna finns också. De som häckar är åtminstone storspov och årta. Enstaka alar och salixarter förekommer men i övrigt är det öppet. En viss gödselpåverkan gör att naturtypen har icke fullgod bevarandestatus. En viss kunskapsbrist råder i naturtypen.

Svämlövskog (91E0 eller 9750)

Intill vattendraget finns det alluviala lövskogar (91E0) på några platser. Arter som strutbräken, svärdslilja, desmeknopp, hålnunneört finns här.

Alträden är unga och de finns inte med på flygbilder från 1940-talet då allt var öppen betesmark. Socklar saknas. Detta är anledningen till att de flesta svämlövskogarna har icke-fullgod bevarandestatus. En viss kunskapsbrist råder i naturtypen.

Havsstrandäng (1630)

Trots att det inte finns några stränder vid mynningen till Hanöbukten så finns det en flack havsstrandäng längre uppströms. Betesmarken är påverkat av det bräckta vattnet i ån som årligen översvämmar betesmarken pga de kraftiga vattenståndsfluktuationerna i ån och arter som blåsklöver, gulkämpar, kärresälting, strandlysing, salttåg, kärrkavle och agnsäv visar på havsängsflora. Andra arter som förekommer är sandvita och stennåra.

Vipa, rödbena, enkelbeckasin och flera änder häckar här och flera gäss, vadare och änder använder området som rastlokal.

Ungefär 30 % av området är vått, 40 % är friskt och 30 % är fuktigt.

Enstaka alar och salixarter förekommer men i övrigt är det öppet. Det finns ca 10 m² med sandblottor. Betesmarken är välhävdat och det mesta är inte påverkat av produktionshöjande åtgärder. Naturtypen har fullgod bevarandestatus.

Natura 2000 – arter

Lax (1106)

Laxen är beroende av fria vandringsvägar och syrerikt vatten samt av rena grusbotten som ej är överlagrade av organogent material vid lekplatserna. Laxen är även känslig för försurning i lekområdena och för överfiske, framförallt i havet. Lax finns i hela Östersjön, Västerhavet och i Vänern. Västerhavets laxar kan vandra ända till Grönland och nordöstra Kanada och USA men återvänder och går upp i vattendrag på Västkusten för att leka. Östersjöns laxar stannar vanligen kvar där under sin uppväxttid, och på den svenska sidan vandrar de upp i norrländska älvar för att leka. Då utsatta yngel kommer från en annan population än den som tidigare förekom lokalt kan det bli problem att få de vuxna individerna att vandra tillbaka från havet för lek.

Lax har en mycket stark benägenhet att återvända till födelseälven för att leka. Före utvandringen genomgår den unga laxen en förvandling från stirr till smolt. Det är dock vanligt att en del hanar stannar kvar och når könsmognad i hemälven. Dessa små hanar deltar sedan framgångsrikt i leken. Stirrens föda utgörs av mindre kräftdjur, blötdjur och insekter. Smolten livnar sig först av insekter, sedan av kräftdjur och mindre fiskar. Med ökande storlek, som blanklax, övergår de till att huvudsakligen äta fiskar. Laxens vistelse i hav eller sjö varar i ett till fem och ett halvt år, varefter den återvänder till sin födelseälv under vår, sommar eller höst. Leken sker från oktober till och med januari. Den sker parvis och upprepat under 2-3 veckor i strömmande vatten över grusbotten. De små stationära, könsmogna stirrhanarna simmar då fram och deltar under det korta ögonblick då det lekande paret avger sina könsprodukter. Honan förbereder en ny lekgröp inför varje akt, och en normalstor hona kan producera ca 10 000 ägg, som ligger begravda i gruset tills ynglen kläcker i april-maj. De utlekta laxarna kallas vraklaxar. En majoritet av dessa dör kort efter leken, men en mindre andel vandrar ut i havet igen. Där återhämtar de sig, växer sig större och kan sedan leka en andra gång. Laxens vandring hindras i allt högre grad genom bl.a. vattenregleringar och kraftbyggen, och många bestånd upprätthålls genom kompensationsodling och utsättning, andra har försvunnit helt.

Utter (1355)

Optimala miljöer för utter är vatten som erbjuder rikligt med lättillgänglig föda året runt och som är omgivet av landområden där uttern kan vila ostört, föda upp ungar, mm. Vintertid måste det finnas isfria vattendrag. Gärna ska livsmiljön bestå av stora mer eller mindre sammanhängande vattensystem. Dess föda består mestadels av fisk, men även groddjur, fåglar, insekter och mindre däggdjur kan ingå i dieten.

En utterhona behöver cirka 28 kilometer strandlängd som hemområde för att föda upp en kull ungar, och honornas hemområden överlappar inte. Hanarnas hemområden kan bli så stora som 45 kilometer långa, men kan överlappas med honornas hemområden. Storleken på hemområdena kan dock variera ganska mycket. Uttern kan förflytta sig flera mil, både på land och i vatten, när den uppsöker nytt revir eller en partner.

I södra Sverige finns uttern främst i eutrofa vatten. Orsaken till detta tros vara att miljögiftsbelastningen av fettlösliga ämnen är lägre i eutrofa vatten än vad de är i oligotrofa vatten. Eftersom uttern är en toppredator i näringskedjan är den extra utsatt för dessa miljögifter som lätt ackumuleras i kroppen.

Tjockskalig målarmussla (1032)

Den tjockskaliga målarmusslan är starkt knuten till rinnande eller svagt strömmande vatten, i huvudsak på sand- och grusbotten samt vid in- och utflöden sjöar. I lugnflytande vatten och i strömmande eller forsande vatten är den väldigt ovanlig. Arten finns i Helge å i anslutning till Vramsåns mynning.

De befruktade äggen utvecklas i hondjurens gälar varefter de utstöts som glochidielarver. Dessa fäster sig i gälarna på värdfiskar där de genomgår ett parasitiskt stadium under 4-5 veckor. De små musslorna lever under sina första år nedgrävda i syrerika grusbotten.

Den vuxna musslan filtrerar vattnet så vattnet måste ha en god vattenkvalitet. Vattendragen där arten lever kan vara allt från meterbredda bäckar till stora åar, och den förekommer på djup ner till 2,5 – 3 meter. Bottenarna kan vara steniga såväl som grusiga, men den föredrar erosionsbotten utan inbäddning och pålagring av finsediment. Musslan är långlivad och kan bli så gammal som 70 år.

Artens spridningsförmåga är dåligt känd. Under musslans parasitiska larvstadium borde den teoretiskt sett kunna sprida sig flera kilometer sittande på värdfiskar, men processen verkar vara mycket långsam och mycket om den är okänt. Värdfisken är troligtvis stensimpa eller elritsa samt lake, löja och färna.

Reglering av vattendrag är inte bara ett hot för befintliga musslors överlevnad, men kan också hindra spridning avsevärt om fisk inte tillåts att passera t.ex. kraftverksdammar.

Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt?

Nedan redovisas exempel på åtgärder som riskerar att påverka utpekade naturvärden negativt. För att inte skada Natura 2000 områdets naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000 område. Alla som planerar att utföra en åtgärd som man tror kan påverka ett områdes naturvärden ska på ett tidigt stadium kontakta Länsstyrelsen. Det underlättar eventuell tillståndsprövning som Länsstyrelsen ska göra. När det gäller åtgärder på skogsmark ska istället Skogsstyrelsen kontaktas.

De största hoten för områdets naturtyper och Natura 2000-arter är:

- Fortsatt försämrad vattenkvalitet i Helgeåns övre delar med avseende på humusämnen som tillförs från skogsbruk, torvtäkt och förändrad markanvändning såsom skyddsdikning och markavattning vid skogsbruk. Detta organiska material är pH-sänkande och täcker lekbotten som nyttjas av uppströms lekande fisk som öring och lax. Utläckage av färghöjande ämnen riskerar också att ytterligare försämma åns ljusklimat med negativa effekter för vattenväxter och fiskätande fågel som fiskgjuse och kungsfiskare.
- Fortsatt hög tillförsel av näringsämnen, framför allt i åns nedre delar som stimulerar tillväxt av växtplankton och syrekrävande nedbrytning av desamma vid sedimentytan.
- Utsättning av främmande fiskarter kan få stora negativa konsekvenser för befintliga arter. Införsel och förekomst av signalkräftor och för naturtypen främmande fiskar som kan skada känsliga organismer i vattendragen. Detta är ett indirekt hot mot uttern och tjockskalig målarmussla då det riskerar att rubba ekosystemet i utterns livsmiljö.
- Tillförsel av främmande giftiga eller reproduktionsstörande ämnen såsom tungmetaller och hormoner.
- Förändringar i områdets hydrologi från både inom och utanför området genom t.ex. markavattning. Förändrad vattenkemi och försämring av vattenkvaliteten genom t.ex. utsläpp av föroreningar och gifter i vattendrag, förorening eller eutrofiering. Miljögifter påverkar uttern starkt med följd att reproduktionen är hotad. Nya miljögifter" såsom

PFOS (finns i Gore tex-material och PBDE (finns i flamskyddsmedel i datorer och TV-apparater) har uppmätts i uttrar och de kan ge cystor på hanarnas sädesledare redan under fosterstadiet (>70 % av hanarna som trafikdödats)

- Avfall och avlopp från hushåll, faciliteter och campingboende, t.ex. husbilar eller husvagnar, inom och utanför området.
- Införande av signalkräftor eller främmande fisk som inte förekommer naturligt i de akvatiska miljöerna.
- Rensning, dikning, muddring eller breddning av vattendragen i området. Muddring i vattendrag där tjockskalig målarmussla finns är förödande för arten.
- Exploatering av vattendragens stränder. Bebyggelse, vägar, anläggningar och annan markexploatering och markanvändningsförändring, exempelvis skogsplantering och täktverksamhet, i objektet eller i angränsande områden som kan påverka naturvärdena i området negativt. Exploatering/konstruktion i vattendraget har en stor negativ effekt på laxen.
- Vattenuttag under perioder med lågvattenflöde innebär risk för uttorkning, förhöjda vattentemperaturer och syrgasbrist.
- Utfiskning av fiskebeståndet och av musslornas värdfiskar samt utterns viktigaste bytesdjur.
- Användning av bekämpningsmedel och kemikalier i de omkringliggande skogarna och åkrarna. Tjockskalig målarmussla är känslig för föroreningar.
- Upphörd hävd av strandängarna runt ån. De unika arterna gullstånds och sydmaskros har olika krav på hävd, gullstånds påverkas negativt av för kraftig hävd medan sydmaskrosen är beroende av att det är välhävdad.
- Vattenreglering och vandringshinder i vattendragen. För hård reglering har en negativ påverkan på populationerna av tjockskalig målarmussla, utter och lax, och är ett hinder för deras möjlighet att sprida sig.
- Införsel och förekomst av signalkräftor och för naturtypen främmande fiskar som kan skada känsliga organismer, t.ex. tjockskalig målarmussla i vattendraget/vattendragen.
- Fasta fiskeredskap som uttrar fastnar i. Ofta kan utter fångas av misstag i minkfällor och dylikt då ingångshålet är för stort.
- Trafiken dödar uttrar då de ofta ”genar” över vägen, faunapassager t.ex. torr trumma under väg med stenar behövs vid vägar där utter trafikdödats.

Skydd och bevarandeåtgärder

Bevarandeåtgärderna består av nuvarande och eventuella planerade skydd, restaureringsåtgärder, som vanligtvis är större engångsåtgärder, och löpande skötsel, som inte är engångsåtgärder och som behöver göras löpande.

Ingrepp som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område kräver tillstånd av länsstyrelsen enligt 7 kapitlet 27-29 § miljöbalken. Detta gäller oavsett om ingreppet sker inom eller utanför ett Natura 2000-område. Bevarandeplanen ska också fungera som underlag för bedömningen av om tillstånd behövs och om tillstånd kan ges.

Vid genomförandet av art-och habitatdirektivet utgår man från att alla verksamheter som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område kräver tillstånd. Enligt övergångsbestämmelserna krävs inte ett sådant tillstånd för verksamheter som påbörjats före 1 juli 2001 under förutsättning att de vid denna tidpunkt hade tillstånd enligt 9 eller 11 kap miljöbalken (eller motsvarande äldre bestämmelser). De tillståndsgivna verksamheterna skyddas av rättskraften i tillståndet. Syftet med övergångsbestämmelserna var inte att undanta tillståndskravet för framtida förändringar av befintliga verksamheter utan man ville undvika en obligatorisk omprövning av samtliga verksamheter som bedrevs 1 juli 2001. Vid ändringar av verksamheter och vid nyanläggning aktualiseras dock tillståndsplikten.

Staten har det övergripande ansvaret för skötseln av Natura 2000-områden och för att bevarandemålen uppnås. En förutsättning för att nå målen är ett gott samarbete mellan staten och den eller dem som äger eller brukar marken. Om skötseln av ett Natura 2000-område orsakar merkostnader för en markägare eller arrendator kan ersättning eventuellt fås, till exempel miljöersättning för betesmarker. Markägaren kan även skriva skötselavtal med Länsstyrelsen.

Markägare kan eventuellt få rätt till ersättning om **tillstånd inte kan ges** och Natura 2000 innebär avsevärda begränsningar i pågående markanvändning inom den berörda delen av fastigheten. Ersättning ges dock inte i alla fall t.ex. inte om man blivit nekad att uppföra byggnationer inom Natura 2000-områden. Om skog ska ersättas vill Naturvårdsverket att all skog inom Natura 2000-området ersätts samtidigt så att inte Natura 2000-området har ersatts i vissa delar och inte i andra. Miljöersättning inom betesmarker anses också vara en form av ersättning.

Skydd och reglering

Hela området är skyddat av strandskydd och till en liten del också av miljöstöd. Strandskyddet har här utvidgats till maximalt 300 meter på var sida om ån. På enstaka platser med bebyggelse närmre än 300 m har strandskyddet ej utvidgats, t.ex. söder om Gropahålet och vid Yngsjö.

Inom ett strandskyddsområde får inte:

1. nya byggnader uppföras,
2. byggnader eller byggnaders användning ändras eller andra anläggningar eller anordningar utföras, om det hindrar eller avhåller allmänheten från att beträda ett område där den annars skulle ha fått färdas fritt (både utvändiga ändringar som till exempel tillbyggnader eller utbyggnader samt invändiga ändringar omfattas),
3. grävningar eller andra förberedelsearbeten utföras för byggnader, anläggningar eller anordningar som avses i 1 och 2 eller,
4. åtgärder vidtas som väsentligt förändrar livsvillkoren för djur- eller växtarter.

Strandskyddet hjälper till att reglera de nödvändiga bevarandeåtgärderna i området. Nu pågår en översyn av vattenkraftverken hos våra kollegor på fiske-och vattenenheten. Dessutom ingår det

åtgärder för att anlägga kantzoner i Vattenmyndighetens åtgärdsprogram. De nödvändiga bevarandeåtgärderna anses vara reglerade.

Prioriterade bevarandeåtgärder

De prioriterade bevarandeåtgärderna i Natura 2000-området Helge å är att betesmarkerna fortsätter hävdas genom bete eller slåtter, att skyddszoner lämnas kring vattendraget där åkrar ligger kant i kant med ån samt att vattenkraftverken ses över lagmässigt längre uppströms i Helge å. Natura 2000-arterna ska också få gynnsam bevarandestatus inom området.

Restaureringsåtgärder

- Restaurering av naturliga våtmarker och anläggande av nya som kan fungera som näringsfällor. Översyn av sedimenteringsdammar för torvtäkt.
- Lämna skyddszoner runt vattendraget, detta minskar mängden fosfor och kväve i ån
- Vattenkraftverk verkar inte finnas i denna del av Helge å men längre uppströms finns flera stycken. Alla nya vattenverk borde ha omlöp för fisk och utter vid omprövning av vattendom m.m. Illegala vattenkraftverk måste söka tillstånd för fortsatt verksamhet där krav ställs på t.ex. omlöp, domar från 1600-talet passar föga in i ett modernt samhälle med lagstiftning som miljöbalken.
- För att få en fungerande faunapassage vid Torsebro som skulle kunna möjliggöra passage för flera arter behövs ombyggnad/nybyggnation av den äldre bassängtrappa gjuten i betong som finns idag. Dessutom behöver passagen vara konstruerad på ett sådant sätt att den fungerar för både upp- och nedströms passage.
- Täktverksamhet, industri och reningsverk m.m. bör ha bästa tillgängliga rening i sedimentationsdammar m.m. för att minska utsläppen av kväve och TOC ut i vattendraget.

Löpande skötsel

- Fortsatt hävd av betesmarkerna.
- Regelbundna slyröjningar genomförs men enstaka träddungar kan bevaras för att ge uttern skydd under beskuggande träd och buskar. Tänk på att ta hänsyn till arterna gullstånds och sydmaskros vid röjningsarbeten. Vid nya bron i Yngsjö finns båda arterna men gullstånds finns på flera platser längs ån.
- Om avmaskningsmedel används på betesdjuren så bör de betesmarker som ligger nära ån ej användas förrän tidigast 14 dagar efter avmaskning. Avmaskningsmedlen bryts inte ner helt utan följer med spillningen ut och kan dels vara giftiga för alla dynglevande insekter, dels är de mycket giftiga för fiskar och andravattenlevande organismer. När det ligger nära Natura 2000-områden med vatten är det extra viktigt med ett par veckors karens.

Uppföljning

Uppföljning av naturtyper och arter inom Natura 2000-områdena kommer att ske med omdrev vart 6:e eller 12:e år beroende på naturtyp och art. Vissa delar av uppföljningen, som t.ex. areal är obligatoriska medan andra delar kan väljas av länsstyrelserna själva. Mer information om enskild naturtyp/art finns på Naturvårdsverkets hemsida.

Referenser

- Alcontrol laboratorer, 2017. Helgeån 2016 - Kommittén för samordnad kontroll av Helgeån Artdatabankens Artfaktablad (1992-2001) för de rödlistade arterna inom området.
- Artdatabankens information till Länsstyrelsen i Skåne Län om rödlistade arter, GIS-skikt.
- Anser. Cronert. H. 2010. Strandängsfåglar längs nedre Helgeån i Kristianstads Vattenrike 2009 med jämförelser bakåt i tiden.
- http://www.Vattenriket.kristianstad.se/litteratur/pdf/2010_Strandangsfaglar_HC.pdf
- Länsstyrelsen, Bager. H och Persson A., 2009:41, *Skånes rikkärr*.2009.
- Länsstyrelsen Skåne, Björn Olsson. 2015. Förslag till åtagandeplan för miljöersättning för betesmarker och slätterängar.
- Löfroth M. (ed.) 1997. *Svenska naturtyper i det europeiska nätverket Natura 2000*. Naturvårdsverket. Naturvårdsverkets förlag.
- Olsson, K-A. m.fl. (red), 2003. *Floran i Skåne. Vegetation och utflyktsmål*. Lund SGU:s vägledning: <http://www.sgu.se/samhallsplanering/planering-och-markanvandning/grundvatten-i-planeringen/grundvattenberoende-ekosystem/>
- Skogsstyrelsen, *Signalarter - Indikatorer på skyddsvärd skog*. Skogsstyrelsen. 2000.
- Skogsvårdsstyrelsen 1995-11-08. Nyckelbiotopsinventeringen.
- Sveriges geologiska undersökning. 2016. Bilaga. Vägledningsmaterial över vilka Natura 2000-naturtyper som är känsliga för grundvattenpåverkan. SGU.

Bilagor

1. Kartor med naturtyper enligt Natura 2000 (5st)
2. Naturtypskoder för kartan
3. Rödlistade och hotade arter

Upprättad av Länsstyrelsen Skåne

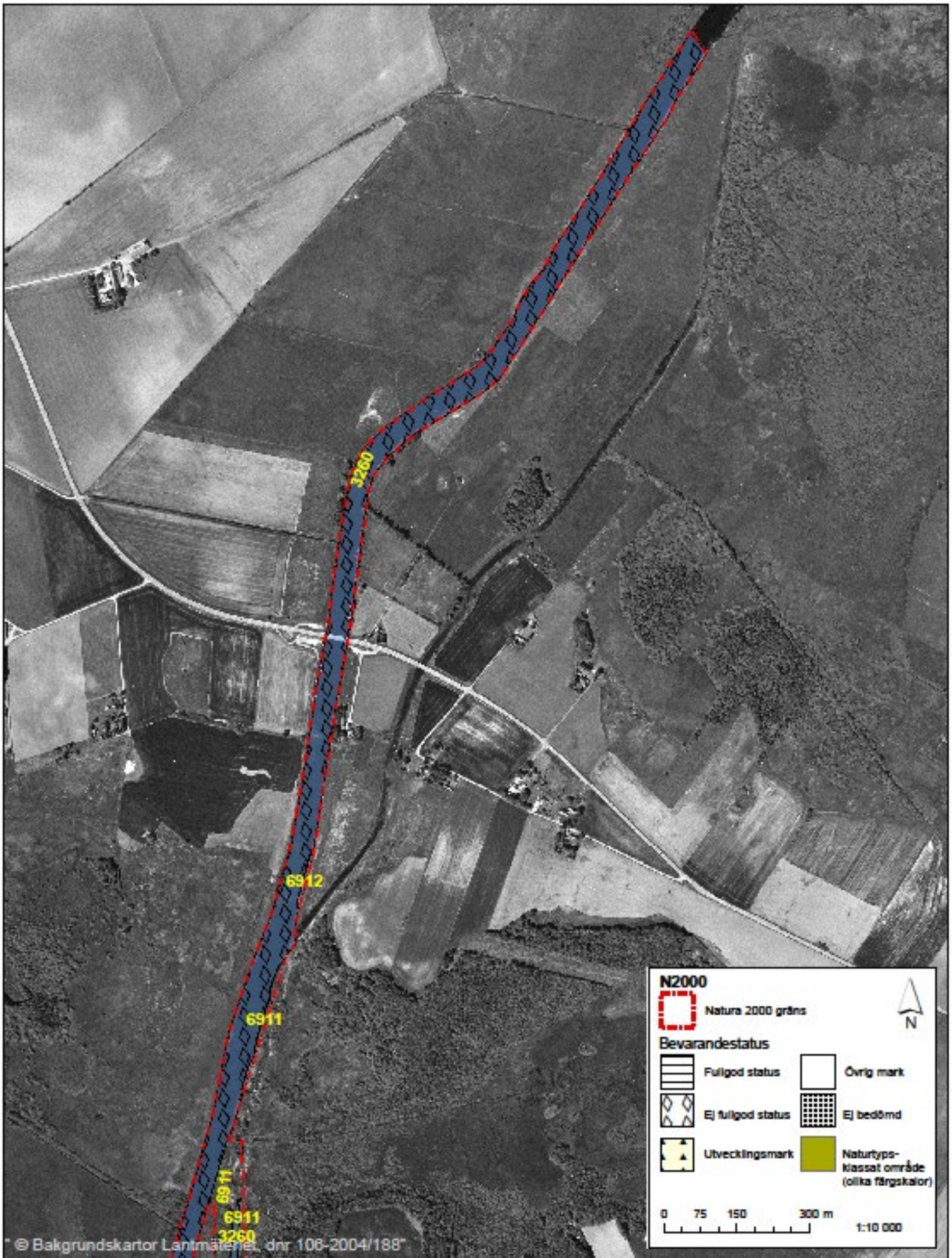
Planförfattare: Nils Carlsson

Senast reviderad 2017-08-30 av Marie Björkander

Bilaga 1. Natura 2000-området Helge å, SE0420307 med naturtyper. (1)

Förteckning över naturtypskoder återfinns i bilaga 2.

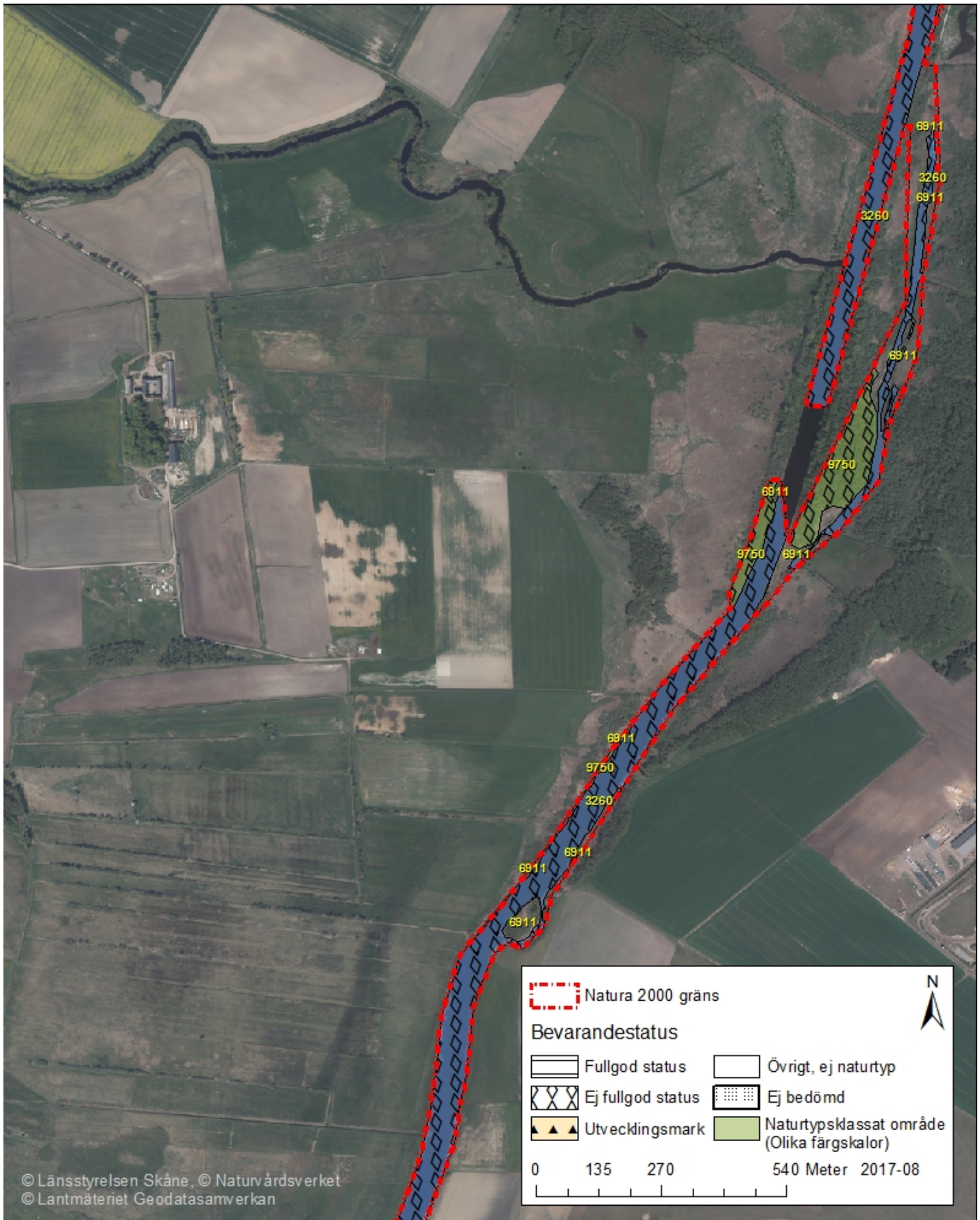

Bilaga 1. Natura 2000-området Helge å, SE0420307 med naturtyper (2)

Förteckning över naturtyper återfinns i bilaga 2

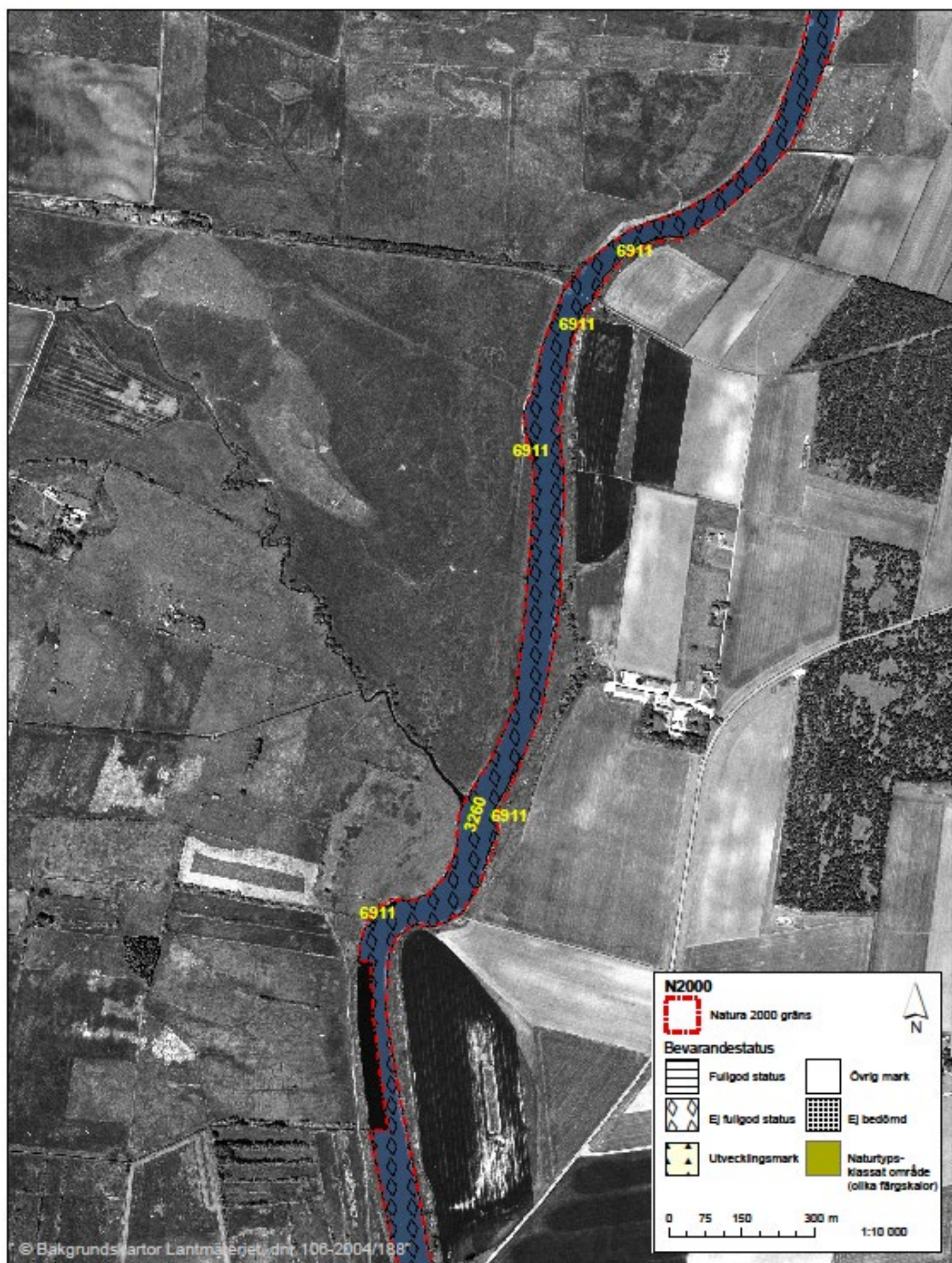

Bilaga 1. Natura 2000-området Helge å, SE0420307 med naturtyper. (3)

Förteckning över naturtypskoder återfinns i bilaga 2.

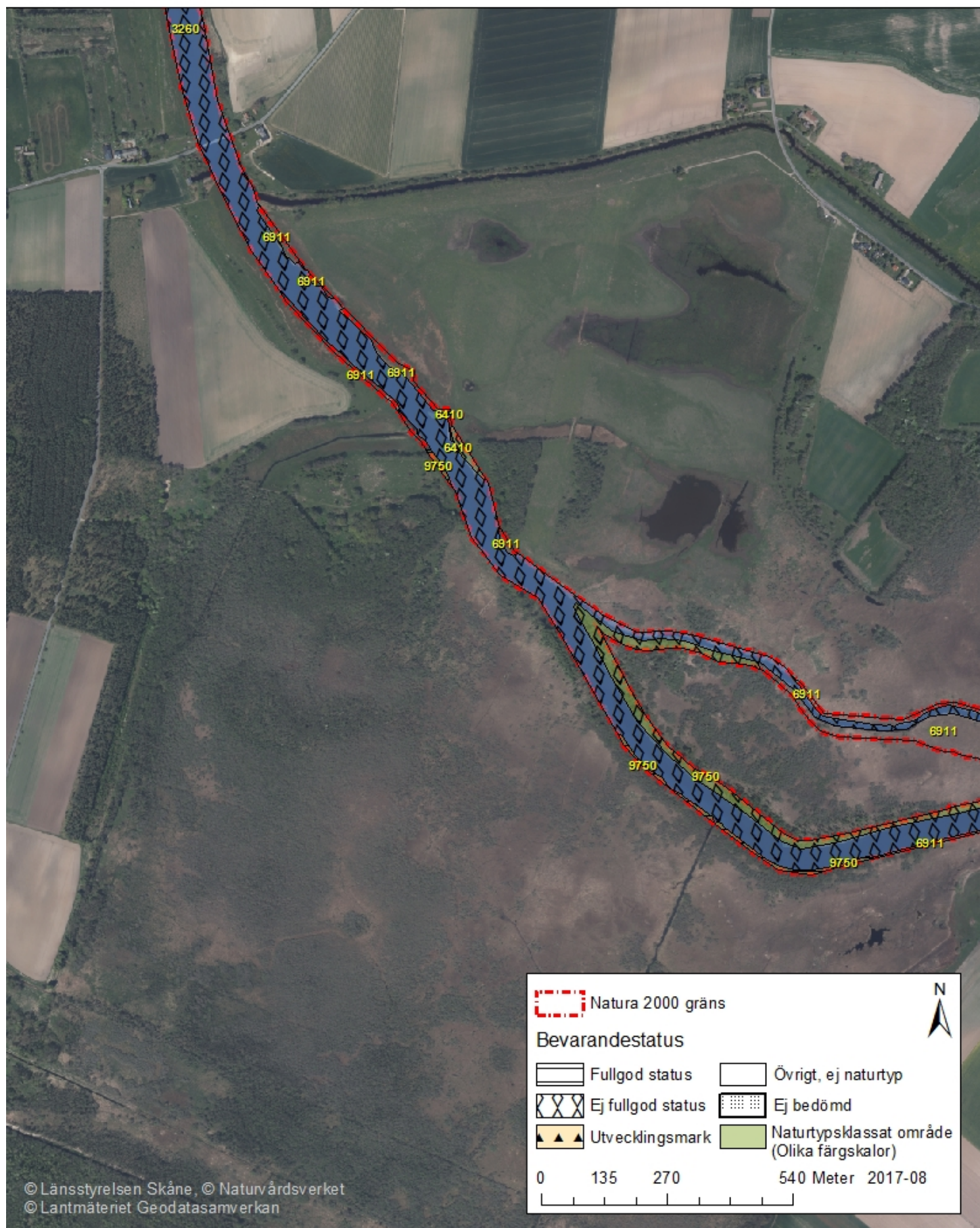

Bilaga 1. Natura 2000-området Helge å, SE0420307 med naturtyper (4)

Förteckning över naturtyper återfinns i bilaga 2

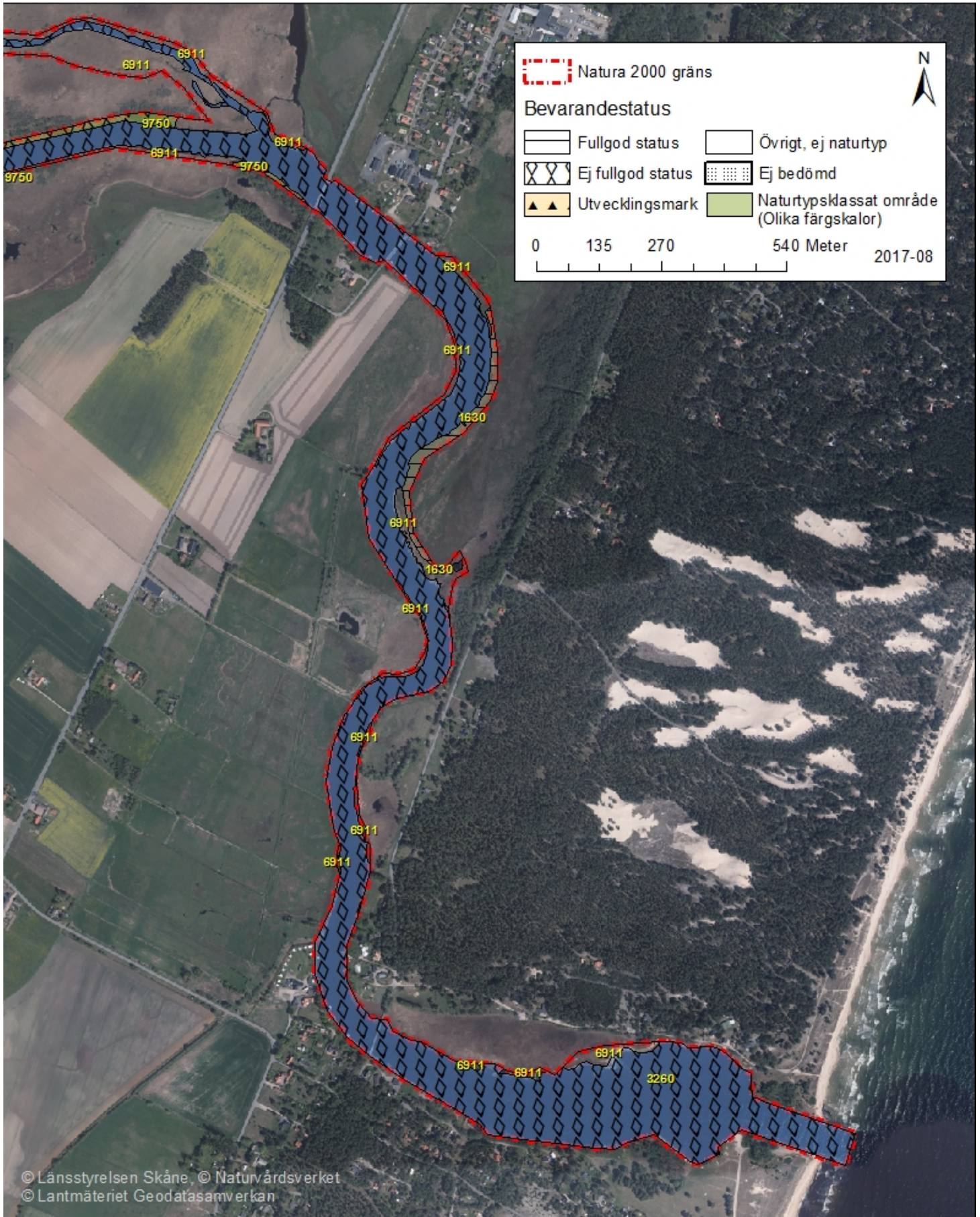

Bilaga 1. Natura 2000-området Helge å, SE0420307 med naturtyper (5)

Förteckning över naturtyper återfinns i bilaga 2

Bilaga 2, Naturtypskoder för kartan

Natura 2000-naturtyper

1630 - Havsstrandängar av Östersjötyp

3260 - Vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor

6410 - Fuktängar med blåtåtel eller starr

91E0, 9750 - Svämlövskog

Icke-naturtyper

6911 - Öppen kultiverad betesmark

6912 - Öppen kultiverad slätteräng

Bilaga 3, Rödlistade och hotade arter i Natura 2000-naturtyperna

Rödlistade arter enligt artdatabankens rödlista 2015 placeras i olika hotkategorier beroende på risk för utdöende i vilt tillstånd inom olika tidsperspektiv. Arter med extremt/mycket stor risk att dö ut i vilt tillstånd inom en mycket nära/nära framtid placeras i kategorin CR (Critically endangered; akut hotad) resp. EN (Endangered; starkt hotad). Arter som löper stor risk för utdöende i ett medellångt tidsperspektiv placeras i kategorin VU (Vulnerable; sårbar). Arter som bedöms ligga nära kategorin VU men inte uppfyller alla kriterier placeras i kategorin NT (Near Threatened; missgynnad). Arter som numera är livskraftiga men som tidigare varit hotade placeras i LC. F= fridlyst art, Ågp= art som har eller ska få ett nationellt åtgärdsprogram för hotade arter, B2, B4 & B5 hänvisar till resp. bilaga i art- och habitatdirektivet.

Organismgrupp	Artnamn	Vetenskapligt namn	Hotkategori/ Annan fakta
Däggdjur	iller	<i>Mustela putorius</i>	
	mård	<i>Martes martes</i>	
	utter	<i>Lutra lutra</i>	NT
Fiskar	grönling	<i>Barbatula barbatula</i>	
	lake	<i>Lota lota</i>	NT
	lax	<i>Salmo salar</i>	
	mal	<i>Silurus glanis</i>	VU
	sandkrypare	<i>Gobio gobio</i>	
	torsk	<i>Gadus morhua</i>	VU
Fåglar	backsvala	<i>Riparia riparia</i>	NT
	buskskvätta	<i>Saxicola rubetra</i>	NT
	flodsångare	<i>Locustella fluviatilis</i>	NT°
	fältpiplärka	<i>Anthus campestris</i>	EN
	gulspurv	<i>Emberiza citrinella</i>	VU
	kornknarr	<i>Crex crex</i>	NT
	mindre hackspett	<i>Dendrocopos minor</i>	NT
	pungmes	<i>Remiz pendulinus</i>	EN
	rapphöna	<i>Perdix perdix</i>	NT
	rosenfink	<i>Carpodacus erythrinus</i>	VU
	rödspov	<i>Limosa limosa</i>	CR
	rördrom	<i>Botaurus stellaris</i>	NT
	skäggmes	<i>Panurus biarmicus</i>	NT°
	småfläckig sumphöna	<i>Porzana porzana</i>	VU
	spillkråka	<i>Dryocopus martius</i>	NT
	stare	<i>Sturnus vulgaris</i>	VU
	storspov	<i>Numenius arquata</i>	NT
	svart rödstjärt	<i>Phoenicurus ochruros</i>	NT
	sånglärka	<i>Alauda arvensis</i>	NT
	sävspurv	<i>Emberiza schoeniclus</i>	VU

Organismgrupp	Artnamn	Vetenskapligt namn	Hotkategori/ Annan fakta
	trana	<i>Grus grus</i>	
	trädlärka	<i>Lullula arborea</i>	
	törnskata	<i>Lanius collurio</i>	
	vaktel	<i>Coturnix coturnix</i>	NT
	vit stork	<i>Ciconia ciconia</i>	CR
	vitkindad gås	<i>Branta leucopsis</i>	
	årta	<i>Anas querquedula</i>	VU
	ängspiplärka	<i>Anthus pratensis</i>	NT
Grod- och kräldjur	sandödla	<i>Lacerta agilis</i>	VU
	strandpadda	<i>Epidalea calamita</i>	VU
	vanlig groda	<i>Rana temporaria</i>	
	vanlig padda	<i>Bufo bufo</i>	
Kärlväxter	ask	<i>Fraxinus excelsior</i>	EN
	borstsäv	<i>Isolepis setacea</i>	EN
	desmeknopp	<i>Adoxa moschatellina</i>	NT
	dikesskräppa	<i>Rumex conglomeratus</i>	EN
	fläckmaskros	<i>Taraxacum maculigerum</i>	VU
	fläcknycklar	<i>Dactylorhiza maculata</i>	
	gullstånds	<i>Jacobaea paludosa</i>	EN
	hålnunneört	<i>Corydalis cava</i>	NT
		<i>Dactylorhiza maculata subsp. maculata</i>	
	Jungfru Marie nycklar		
	jättemöja	<i>Ranunculus fluitans</i>	VU
	knutört	<i>Lysimachia minima</i>	VU
	krypfloka	<i>Helosciadium inundatum</i>	EN
	kärrjohannesört	<i>Hypericum tetrapterum</i>	NT
	kärrknipprot	<i>Epipactis palustris</i>	
	kösa	<i>Apera spica-venti</i>	NT
	liten kärmaskros	<i>Taraxacum litorale</i>	NT
	nordnäckros	<i>Nymphaea alba subsp. candida</i>	
	paddfot	<i>Asperugo procumbens</i>	NT
	pilblad	<i>Sagittaria sagittifolia</i>	NT
	pipstakra	<i>Oenanthe fistulosa</i>	EN
	plattsäv	<i>Blysmus compressus</i>	NT
		<i>Solanum villosum subsp. miniatum</i>	
	röd nattskatta		RE
	rödlänke	<i>Lythrum portula</i>	NT
	skogsalm	<i>Ulmus glabra</i>	CR
		<i>Aethusa cynapium var. cynapium</i>	
	smal vildpersilja		

Organismgrupp	Artnamn	Vetenskapligt namn	Hotkategori/ Annan fakta
	smörbollor	<i>Trollius europaeus</i>	
	strutbräken	<i>Matteuccia struthiopteris</i>	
	strutbräken	<i>Matteuccia struthiopteris</i>	
	sumpgentiana	<i>Gentianella uliginosa</i>	
	svärdsilja	<i>Iris pseudacorus</i>	
	sydnäckros	<i>Nymphaea alba subsp. alba</i>	
	trädgårdsvildpersilja	<i>Aethusa cynapium var. domestica</i>	
	tvåblad	<i>Neottia ovata</i>	
	vildpersilja	<i>Aethusa cynapium</i>	
	vit näckros	<i>Nymphaea alba</i>	
	vit sminkrot	<i>Buglossoides arvensis var. arvensis</i>	NT
	äkta ängsnycklar	<i>Dactylorhiza incarnata var. incarnata</i>	
	ängsnycklar	<i>Dactylorhiza incarnata</i>	
Lavar	grå ladlav	<i>Cyphelium trachylioides</i>	CR
Mossor	forsmossa	<i>Cinclidotus fontinaloides</i>	NT

Bevarandeplanen för Helge å

Syftet med Natura 2000-området Helge å i Kristianstads kommun är att bevara den internationellt betydelsefulla vattendraget Helge å med sina stora årliga vattenståndsförändringar som innebär att ån och angränsande sumpskogar, kärr och betesmarker hyser stora biologiska värden. Vattensystemet karaktäriseras av långgrunda stränder som tidvis översvämmas.

En del i länsstyrelsens verksamhet är att skydda värdefull natur genom att bilda Natura 2000-områden och upprätta bevarandeplaner. Syftet är att EU:s medlemsländer ska ta ett gemensamt ansvar för att bevara arter och naturtyper som förekommer i Europa och att upprätthålla Natura 2000-områdenas naturtyper och arter i gynnsam bevarandestatus inom den biogeografiska regionen.

Bevarandeplanen innehåller bevarandesyftena och bevarandemålen med Natura 2000-området via de fyra kriterierna areal, ekologiska strukturer & funktioner, typiska arter samt Natura 2000-arter (Arter i habitatdirektivets bilaga 2), beskrivning av området samt beskrivning av varje naturtyp och/eller art, förutsättningar för gynnsam bevarandestatus samt vad som kan påverka Natura 2000-området negativt. Den innehåller även information om vilka skötselåtgärder som behövs göras i Natura 2000-området.

Länsstyrelsen
Skåne

www.lansstyrelsen.se/skane